

ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון וגו' (כג, ב).

בספר היכל הברכה להגה"ק מקאמורנא זי"ע כתב רמז נפלא כי "ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון" זה בגימטריא, "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד יהו' אהי' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד יהו' אדני", שכך מתים הצדיקים ביחוד זה וכדאיתא במדרש בקרית ארבע דא קריאת שמע, ובזוהר איתא, ארבע היינו ד' שמות הוי' אהי' הוי' אדנות.

(ליקוטי שמעון)

**ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא
יתננה לי וגו' (כג, ט)**

הנה במסכת פאה (פ"א מ"ג) נחלקו ת"ק ור"ש אם צריך להניח פאה דוקא בסוף השדה, או שאפשר להניח גם בתחילת השדה או באמצעה. הרמב"ם פסק כר"ש שצריך להניח דוקא בסוף השדה.

אסמכתא נפלא לדעה זו יש לראות כאן בפסוק זה "בכסף מלא יתננה" ס"ת "פאה", וכאילו נאמר "בקצה שדהו פאה".

(נפלאות מתורתך)

וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם וגו' (כג, טז).

כתב הרשב"ם, וישמע אברהם, די לחכימא ברמיזא. ודבריו טעון הסבר.

ואפשר לומר, דהנה על הכתוב ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא, פירש הרשב"ם דרצונו לומר שסכום הזה הוא דבר מועט בינינו, והיה לך לקחתה בחנם. (וזה דלא כפירש"י). ומזה הבין אברהם דכוונת עפרון בעיקר לקנות לו ידידות ואהבה עם אברהם (וכמו שפירש רש"י ביני ובינך מהי בין שני אוהבים כמונו) תמורת ויתור מחיר המערה, ואמר אברהם לא כן עמדי, אלא מוטב אתן לו ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר, ובלבד שלא אכרות עמו ברית ידידות עם רשע כעפרון שהיה מזרע כנען.

וז"ש הרשב"ם די לחכימא ברמיזא, שאברהם אבינו הבין הרמז איזה פח יקוש טמון לנגדו בקבלת הקרקע בחנם.

(מנחת יצחק)

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל (כד, א).

בספרים הקדושים ביארו מ"ש חז"ל (ב"ק צז): מטבע של אברהם אבינו בחור מצד זה וזקן מצד זה, כי בחור בימי נעוריו כחו רב וחזק לעבוד את בוראו בבחינת מעשה, אולם השכל עודנו חלש ובלתי זך, ובימי הזקנה השכל ניתוסף, וזקני ת"ח כל זמן שמזוקנים דעתם ניתוספת עליהם, אכן כחם חלש בענין המעשה. אמנם אברהם אבינו ע"ה תמיד השתמש בב' הכוחות הנ"ל הן בבחורותו והן בזקנותו, ולזה בא מטבע של אברהם לרמז בחור מצד זה וזקן מצד זה.

וז"ש ואברהם זקן שהיה לו תמיד מעלת הזקנה זה קנה חכמה, וגם בא בימים, שהיה בבחינת ימי הבחורות כאילו לא בא בשנים רק בימים.

ועפ"ז י"ל דז"ש וה' ברך את אברהם בכל, "כל" רומז על חכמת התורה וגם על מעשה המצוות בפועל, כי "כל" במילואו הוא "כף למד", "כף" הוא מעשה המצוות הנעשה ביד, "למד" הוא תלמוד, ללמוד וללמד לשמור ולעשות שאברהם אבינו השלים עצמו בשניהם.

(מנחת יצחק)

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל (כד, א)

בגמרא ב"ב (טז:): מאי בכל אחרים אומרים בת היתה לו לאברהם ובכל שמה. הנה בספר אגרת הטיול כתב דבר נפלא מאד, ר"ת בשכמל"ו (ברוך שם כבוד וכו') הם האותיות הדבוקות לשם הוי' הקדוש, וכמו בה' תתהלל נפשי, אשרי העם שה' אלקיו, מי כה' אלקינו וכו', דרק אלו האותיות אפשר לחבר עם שם הוי' הק'. אמנם באמת די ש להוסיף גם אות ה' וכמש"כ (ירמיה ח, ט) הה' אין בציון וגו'. (ועפ"ז י"ל, דהנה איתא דבשכמל"ו הוא יחודא תתאה בבחינת מלך בשדה, ותמצא בשכמל"ו יחד עם ה' הוא גימטריא "מלך בשדה". (עם ב' הכוללים)).

וז"ש "ובכל שמה", היינו האותיות של **בשכמלו"ה**, וז"ש וה' ברך את אברהם **"בכל"**, היינו ברוך שם, כבוד מלכותו, לעולם ועד, ("בת" עה"כ גימטריא "ובכל שמה"), וז"ש בת היתה לו לאברהם, היינו כנסת ישראל בת נדיב בתו של אברהם אבינו (חגיגה ג.) שהם מפרסמים כבוד מלכותו ית' בעולם, ולכן לכוונה זו שלח אברהם את אליעזר עבדו להשיא אשה לבנו יצחק, כדי שיצאו ממנו כנסת ישראל שעתידין לקדש שמו ית' בעולם.

(המלקט)

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל (כד, א).

כתב רש"י בכל עולה בגימטריא בן ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה. ויש לבאר מה טעם לא נכתב במפורש וה' ברך את אברהם בבן. וגם הלא יצחק בעת ההיא היה בן ארבעים ולמה לא השיאו אברהם מקודם. ונראה, דהנה איתא דיצחק נולד עם נשמה מסטרא דנוקבא ולא היה יכול להוליד, וע"י העקידה שפרחה ממנו נשמתו, נתעברה בו אז נפש הזכר ואז יכול היה יצחק להוליד, וכמש"כ האור החיים הק' (סוף פ' וירא).

א"כ יש לומר דזהו הכוונה וה' ברך את אברהם בכל, שבירכו בבן, היינו שנתעברה נשמת בן יצחק, ולכן הוצרך להשיאו אשה, מאחר שכבר יוכל להוליד בנים, ועל כן נכתב זה בהעלם ולא בגילוי, שזה כדוגמת הנשמה שאינה בגילוי בגשמיות כ"א בהסתתר. (וזה י"ל בדרך רמז מה שאמרו בגמרא (ב"ב טז:): מאי 'בכל', רבי מאיר אומר שלא

רמיזא פרשת חיי שרה באורייתא מה

היתה לו בת. דהיינו שלא היתה לו ליצחק נשמה מסטרא דנוקבא, כי אם נשמת זכר).

(המלקט)

ולקחת אשה לבני ליצחק (כד, ד)

איתא בפרקי אבות (פ"ב מ"ג), איזהו דרך טובה שידיבק בה האדם, רבי אלעזר אומר לב טוב. אמר להם רבי יוחנן בן זכאי, רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם. דהיינו, שעיקר הכל הוא לב טוב.

ובבני יששכר (ל"ג בעומר) כתב על זה רמז נפלא, שהמקום הראשון שכתוב בתורה אות ט' הוא בתיבת טוב, בפסוק וירא אלקים את האור כי טוב, ומתחילת בראשית עד תיבת טוב, יש בסך הכל ל"ב תיבות, רמז "לב טוב", והוא שאמרו חכז"ל (ב"ק נה). הרואה טי"ת בחלום סימן יפה לו, הואיל ופתח בו הכתוב לטובה תחילה, שמבראשית עד וירא אלקים את האור כי טוב לא כתיב טי"ת.

ולהוסיף בדורשי רשומות ברמז פלא, במאמר הלשון "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל" יש בו ל"ב אותיות וט' תיבות, רמז "לב טוב" שזהו אחד מן היסודות להחתן והכלה כדי שידורו באהבה אחוה ושלוש וריעות, ולהוסיף שאף גם בפסוק (תהלים נא, יב) לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי, יש בהן ל"ב אותיות וט' תיבות, רמז שע"י לב טוב יזכו ללב טהור.

ועוד לקרא, ולקחת אשה לבני ממשפחתי, ולקחת בגמטריא ל"ב פעמים טו"ב, אש"ה בגמטריא ח"י פעמים טו"ב.

(מטבע של אברהם)

ויאמר עבד אברהם אנכי (כד, לד).

יש לבאר לאיזה צורך הקדים לומר עבד אברהם אני, דמאי נפק"מ מזה, הרי העיקר הוא התכלית לומר מה שרוצה.

ואפשר לומר, דהנה בקדושת לוי ביאר מה דכתיב לא אוכל עד אשר דברתי דברי, כי אליעזר קידש את רבקה בשליחות יצחק והחתן ביום קידושין אסור לו לאכול עד

אחר קידושין, וזהו שאמר לא אוכל עד אם דברתי וזהו הקידושין.

וע"פ זה י"ל, שכדי שלא יוקשה האיך יוכל אליעזר שהיה עבד כנעני להיות שליח לקידושין, והרי קיי"ל דאין שליחות לבן נח, ואף בב"נ לב"נ יש מחלוקת אם יש שליח, אלא דמבואר במחנה אפרים (ה' שלוחין ושותפין סימן יא) דאף דאין שליחות לעכו"ם מ"מ בעבד י"ל ידו כיד רבו, ומהני הקידושין ולכן אחרי שאמר לא אוכל וגו', אמר עבד אברהם אנכי כדי שלא יוקשה להם האיך יכול להיות שליח והרי אין שליחות לב"נ.

(מנחת יצחק)

ויאמר עליהם אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי וגו', (כד, נו)

הנה לפי מ"ש הגאון ר"י אייבשיץ זצ"ל בספר דברי יהונתן (ריש פ' ויצא) אותה שנה שיצא יעקב מבאר שבע היתה שנת השמיטה עיי"ש, ומבואר בגמרא (מגילה יז.) דכשעמד יעקב על הבאר בן שבעים ושבע שנה היה עיי"ש, וכתב ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה וגו' ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם, הרי כשתחשוב למפרע ע"ז שנה יחד עם עשרים שנה שבין לקיחת רבקה עד לדת יעקב, נמצא דשנה ההיא - שנה אחת אחרי שמיטה היתה (למ"ד שנת היובל עולה לכאן ולכאן), והרי אז הפירות הנמצאים בארץ ישראל הם משנת השביעית, דאז הוא זמן בצירת הפירות שנחנטו בשביעית ויש עליהם קדושת שביעית.

ולכן טענו לבן ובתואל לאליעזר, מזה שהוצאת הפירות מא"י, והרי קיי"ל דאין מוציאין פירות שביעית לחו"ל, מזה הוכחה שארם הוא בכלל ארץ ישראל, וא"כ תשב הנערה אתנו.

אמנם אליעזר השיב להם בצדק אמריו, דלא כן הוא, אלא הוצאתי פירות כפי מסת הצורך למזונות צידה לדרך אך "וה' הצליח דרכי" שהיתה לי קפיצת הדרך ונשארו הפירות בידי ואותן נתתי לכם.

(מנחת יצחק)

ויירש זרעך את שער שנאיו (כד, ס)

"שער שנאיו" פירש האבן עזרא מדינות בעלות שערים ע"כ, ובפשטות אין הכוונה לא"י דווקא אלא כל העולם, כי בדין הוא שירשהו ישראל, שהרי כל העולם נברא בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתה כדכתב רש"י בריש ספר בראשית.

וזה נרמז כאן בס"ת "את שער שנאיו. ותקם רבקה" הס"ת הוא: "תרומה", זהו טעם למה ויירש זרעך את שער שנאיו, כי כל העולם נברא בשביל ישראל שנקראו תרומה. וכן "זרעך את שער שנאיו ותקם" יש בכל תיבה אות המצטרפת למילה "ראשית", שישאל נקראו ראשית תבואתה.

(המלקט)

ויצא יצחק לשוח בשדה, (כד, סג).

מכאן נרמז סוד אדם השלם, ר"ל אל"ף דל"ת מ"ם הוא בגימטריא תרכ"ה, הא כיצד שהי' בני ישראל במדבר תר"ג אלף ובני לוי הוא כ"ב אלף, סך הכל תרכ"ה, לקיים קרא אתם קרוים אדם, שהי' ישראל מספר אדם שלם, וכן ג"כ אברים של אדם כחיצונים והפנימיים על כל גידים שלו הם מנין אדם השלם, הא כיצד, רמ"ח אברים יש באדם שס"ה גידין הרי תרי"ג.

ובזוהר פ' ויקהל (ר"א ע"א) איתא שיש לאדם תריסר שייפין אחרנין פנימאין (י"ב אברים) תצטרף י"ב עם תרי"ג הרי תרכ"ה, נמצא שיש לאדם אברים כמנין אדם שלם (דהיינו במילואו). והוא כמנין שו"ח בשד"ה בגימטריא תרכ"ה, וכן (ישעי' ג' ט') הכר"ת פניהם ענתה בם.

(מטבע של אברהם בשם מגלה עמוקות)

ותקח הצעיף ותתכס (כד, סה)

פירש רש"י ותתכס לשון ותתפעל, כמו ותקבר ותשבר. הקשה על זה הרה"ק משינאווא זי"ע בדברי יחזקאל, למה הביא רש"י ז"ל ראי' דייקא מן תיבת ותקבר

ותשבר שהוא לשון ותתפעל, ולא מתיבות אחרים.

ופירש ברעיון נפלא, שרבקה אחרי שידעה שהוא בן זוגה היתה יראה שלא תתיחד עם זיווגה בתאווה גשמיות ח"ו, וז"ש רש"י, ותקח הצעיף ותתכס לשון ותתפעל, רצ"ל שנתפעלה ובקשה עצות לנפשה האיך תנצל מתאווה גשמית ח"ו רק תתיחד עם זיווגה לש"ש, לקחה לה עצה לזכור יום המיתה, וז"ש רש"י, ותקבר ותשבר, רצ"ל שחשבה אז מיום הקבורה, ועי"ז ותשבר, התאווה גשמיות, רק שתקיים מצות הבוית"ש בדו"ר לעשות רצון הבורא לבד, עכלה"ק.

ולחוסף בזה ברמז נפלא שאף גם יצחק אבינו התכוין בזה ליום הקבורה, ואתה תחזה בשני פסוקים מכוון כאחד בחשבון ובמשמעות, **"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו"**. (בראשית כד, סז) בגימטריא ג' אלפים ע"ב, כמנין הפסוק **"ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו"** (שם לה, כט), שג"כ בגימטריא ג' אלפים ע"ב.

(מטבע של אברהם)

ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וגו' (כה, ו).

פירש"י הפילגשם חסר כתיב שלא היתה אלא פלגש אחת, היא הגר היא קטורה. נשים בכתובה, פילגשים בלא כתובה כדאמרינן בסנהדרין וכו'.

פירש הרה"ק מבארדיטשוב זצוקללה"ה זי"ע, דהנה אמרו"ל איש ואשה שכינה ביניהן, מחמת יו"ד שבת יבת אי"ש וה"א שבת יבת אשה. נמצא שיש כאן י"ה. והנה **"כתובה"** אותיות **כת"ב ו"ה**, שע"י הכתובה מתייחדין אותיות **ו"ה** לאותיות **י"ה**, ונעשה השם שלם. משא"כ הפילגשים שהם בלא כתובה, ואין שם **ו"ה** רק **י"ה** לבד, ואין השם שלם. וזהו מש"כ תיבת **פילגש"ם** חסר, פירש **"פלג שם"**, לומר שהשם הוא פלגא, היינו אותיות **י"ה** לבד, אבל בכתובה נעשה יחוד השם בשלימות.

(מעניות הפשט, בשם תולדות יצחק)

רמיזא פורים באורייתא שעז

אמנם לאשר שהגאולה בימי המן היתה ע"י מרדכי ולזה תמצא אשר **כס** יה **מלחמה להויה** גימט' **מרדכי** במספר השוה, כי הוא לוחם המלחמה ל"י עבור הכ"ס י"ה אשר נחסרו ע"י המן במספרו, אולם להיות הגאולה נעשית ג"כ ע"י אסתר ולזה **כי יד על כס** יה **מלחמה להויה בעמלק** (עה"כ) גימ' **אסתר**, לרמז ש"י שניהם מרדכי ואסתר נעשית זאת המלחמה ל"י בעמלק בימי המן מספרו כס יה.

